

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Egész évig	12 00
Félévre	6 00
Negyedévre	3 00
Egy órára	1 00
— Egyes szám ára 4 kr. —	

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetőirodákban.

Megjelenik mindnap

reggel- és délutáni kiadások.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 251. szám.

Szerda, november 3.

Az obstrukció győzelme.

Nagybeeskerek, nov. 3.

A szomszédban nagyra vannak azzal, hogy Lecher ur 12 óráig beszélt egy huzamban. Az ellenzék mint szívós kitarításának eredményére mutat, hogy ime Badeninek nem sikerült az éjjeli üléseken keresztül hajszolni a provizorium-javaslatot. Ez az ellenzék siker ugyan még a legjobb esetben is csak nemleges, mert a provizorium ügye tulajdonképpen úgy áll, hogy az vissza sincs vetve, el sincs fogadva, hanem még folyton napirenden, függőben van. Mi tehát nem tudunk tapasztalni az osztrák-ellenzék „győzelméhez”, miként azt néhány bécsi és budapesti ujság teszi.

Nincs komoly magyar politikus, a ki kárörvendve nézhetné ezeket a szerencsétlen politikai állapotokat, a melyeket Lajthán tul látunk, sőt számbavehető körökben általános az óhajlás, vajha Ausztriába is visszatérne valahára a kedélyek nyugalma és konszolidált viszonyok lépnének a mostani lázas, beteges állapotok helyébe. Épen azért még mindig nem adtuk fel a reményt, hogy a provizorium létre fog jönni. Persze ez már megint nem tartozik ránk, hogy mi lesz annak a válságdíja. Még az elvadult szóharcz fülsiketítő zajából is megértünk annyit, hogy az obstrukciós ellenzék sem elvi okokból küzd a provizorium ellen, hanem ezt csak a taktika kedvéért teszi, hogy az általa annyira gyűlölt Badenit lehetetlenné tegye, kibuktassa a miniszterelnöki székből. Az ellenzék köreiben szigoruan hangsúlyozzák, hogy igenis a provizorium létrejövetele nagyfontosságú és elsőrangú érdeke az ausztriai államnak, sőt erős reményüket, meggyőződésüket fejezik ki, hogy a két hónap alatt, a mely még a kiegyezési törvény lejártáig hátra van, a provizorium-törvény szentesítve lesz. De addig, míg az állam nagyfontosságú érdekei közvetlen veszélyeztetve nin-

csenek, az ellenzék taktika minden eszközt kizsákmányol, hogy vele a kormánynak ártson és Badeni grótot a nyeregből kiűsse. Megértették a sorok között Magyarországgal is, hogy a provizorium elé nem a szövetséges állam iránti animozitásból görditik ezeket az osztrák kormány által a mostani körülmények között csakugyan legyőzhetetlen akadályokat és folyton hangsúlyozzák és kiemelik, hogy az osztrák ellenzék obstrukciója tisztán belügyi okokra vihető vissza.

A provizorium és kiegyezés sorsa tekintetében Bánffy Dezső báró magyar miniszterelnök minapi nagyfontosságú nyilatkozatai után a magyar álláspontot körvonalozni nem nehéz. Ez röviden abban kulminál, hogy a két birodalom közötti dualizmust és annak intézményeit fenn kell tartani és a közös ügyek szabad alkotmányos formában kezelendők.

A magyar politika tehát minden körülmények között ennek az álláspontnak érvényesítésére irányul. Már most, ha az osztrák obstrukciós ellenzék igazat mond azzal, hogy tisztán belügyi okokból ellenzi a provizoriumot és létrejöttének egyetlen akadálya Badeni gróf személye, hát ez esetben a magyar álláspont érvényesítése annyival is inkább meg lesz könnyítve, mivel Badeni gr. a nélkül, hogy erre bárkitől avagy bármely oldalról figyelemzetésben részesülne, hazafias kötelességének fogja ismerni, hogy a provizorium létrejöttének ezt a személyi akadályát önként elhárítsa. Ha ellenben az osztrák ellenzék Badeni gróton keresztül a provizorium és a kiegyezés létrejöttének megakadályozása és általában a dualizmus felbontása céljából indult harcába, akkor a személyi tekintetek annyiban tartoznak ránk, hogy oly férfit szeretnénk látni Ausztria kormányában élén, ki az osztrák és a magyar birodalom közötti viszonyt bármely ellenzék és nemzetiségi erőszakoskodás ellenében erős akarattal és tekintélylyel fen-

tartani és biztosítani képes lesz. És ha ez a szerep Badeni grófnak jutna, mi a legszivesebben látjuk őt a szövetséges társbirodalom miniszterelnöki székén.

Az ellenzék akció külső és pillanatnyi sikere minket el nem ragad. Mi csak akkor tudunk örülni, ha a provizorium és kiegyezés sorsát biztonságban látjuk.

Néppárti népgyűlés kudarcza. Esztergomból távirják, hogy az esztergommezei néppárti gyűlés, a melyet Baján, Metternich herceg biróknak tartottak, igen győzékeny sikerült. A környék népéből igen kevesen jelentek meg. A szónokok nagy hangon, de kevés hatással támadták a kormány liberális politikáját. A mozgalomnak egyedül az volt a célja, hogy eloszlassák azt a hirt, hogy a primási megyében nagyobb szabású néppárti mozgalom nem szabad rendezni. A tegnapi gyűlés után bizonyos, hogy a vezetők mindenkorra lemondanak a mozgalom folytatásáról.

Politikai hírek.

Ő Felsége a politikai helyzetről. Bécsből távirják: Ő Felsége tegnap és ma gróf Badeni miniszterelnököt hosszú kihallgatáson fogadta. A tegnapi kihallgatás két óránál tovább és a mai egy óráig tartott. A király báró Bánffy magyar miniszterelnököt is hosszabb kihallgatáson fogadta. Ezek a kihallgatások döntő fordulatot ugyan nem jelentenek a belpolitikai helyzetben, de az Badenire és a kabinetjére nézve határozottan javult. Magától az osztrák miniszterelnöktől származó kijelentés szerint a felség bizik abban, hogy az osztrák képviselőház csütörtöki ülésén lehetséges lesz a kiegyezési provizoriumot első olvasásban elfogadásra vinni. A király, a ki Badenit legnagyobb bizalmáról biztosította, egyúttal rendkívül meglepetéssel és elismerő szavakban nyilatkozott a magyar kormány és parlament működéséről és különös örömeinek adott kifejezést a felett, hogy Badeninek a közös ügyek normális elintézése érdekében kifejtett

A „TORONTÁL” tárczája.

Emberélet.

Irta: Bartóky Mariska.

A mi két lobogó-suhanás közt eltelt — az volt egy emberélet. Orgonavirágos tavasz volt, mikor a Tardy kastély tornyára subogva-libegve szállt föl a világoskék, aranyrojtos selyemlobogó. Benn csipkés-vánkoson, selyem függönyök árnyában pihgett, aprón szedve a lélegzetet, az ifjú Tardy Pál gróf s a nehéz, virágos függöny mögött a másik Tardy Pál ott térdelt az ágy előtt, vértelen kezét, halvány arcát csókolgatta a fiatal grófnak, a mint tekintették földöntuli boldogsággal olvadt egybe:

— Nagyon boldogok vagyunk, ugy-e Klóti! minden vágyunk, reményünk teljesült!

Blazirt ember volt a Tardy-majoratus egyetlen örökös, óriási javadalmak ura; össze-össze sugott egy egy nagybácsi meg nagynéni:

— Pál beteg; Pálnak baja van; rettenetes, mennyire kerüli az embereket, már tudniillik, a magához illő embereket. Mindig Tardoson ül, pedig nem fősvény ember. Hogy is lenne; Viktorért tizenhét ezer forintot fizetett ki szó nélkül. Segi teni kellene rajta; kicsalni az odujából. Mikor hasszött a bácsi, jókedvűen mondta:

— Megváltosott Pál; vidám, minden érdeklí, most még nem akart jönni; nem erőszakoltam, minden megjön magától.

Megjött.

Fodor Hajnalka, a tisztartó ur leánya leterítette a nagy plaidjét a patak partra úgy,

hogy egészen a vízhez ért s a hosszuszáru harangvirágok s hajlós margaritták odahajoltak az aranyos hajához, a mint kezeit összekulcsolva feje alatt, végig feküdt rajta. Hirtelen, ijedten ugrott fel:

— Jaj, de megijedtem; bocsánat méltóságos gróf ur, nem vettem észre, hogy jön. Lassan simogatta a batizstruhája gyűrött fodrait s pirulva állt a fiatal gróf előtt.

Pál gróf üde arca égett az izgalomtól, a mint szokott udvariasságával kérte:

— Maga bocsásson meg nekem Hajnalka, — én is későn vettem észre. — Szabad nekem is ideülni? Bocsánata jeléül nyujtsa a kezét s legalább a „méltóságost” hagyja a kastélyban. Megteszi?

A leány jókedvűen mondta:

— Gróf ur, nagyon kegyes; — ide közelebb is ülhetne, ott a vízhez ér a lába.

A gróf közelebb jött a lányhoz, az meg bájos ügyetlenséggel rejtette apró lábait, feszesen ült, csak a szemében volt az örök derűs mosoly, a mint kedvesen fecsegett a grófnak:

— Unta magát ugye-e? spa sokszor mondja, soha nem látott ilyen fiatal embert. Más mulatna, jönne-menne, utazna, de a gróf ur . . .

— Ugy-e, maga is jobban szeretné, ha nem lennék itt, — kérdezte a gróf komolyan, — de a leány tréfának vette s úgy felelt:

— Hátha azt mondanám: nem! s pajkos, gyerekes mosolygással nézett nagy szemével a gróf arcába.

Tardy Pál gróf, halálisan szerelmes volt a kis Fodor Hajnalkába; olykor határtalan elkeseredés fogta el.

Messalliance! Milyen nehéz szó ez! Milyen könnyen tönkre tesz két emberéletet. Hátha őt

is szereti a lány. Mindent megadhatna neki s mily végtelen boldogok lehetnének.

Messalliance! Hát van valakinek joga azt mondani egy lázas, szerelmes szívnek: Hallgass!

Mennyi álmatlan éj, búbájós látományokkal tele! Mennyi tanács, elkeseredés, reménykedés volt a nagy kastély halálos csendjében. Mennyi álom a boldogságról; mennyi boldogtalanság az ébrenlétben!

Remegő volt a hangja s szinte elhalványult az izgalomtól; egészen oda fordult a lányhoz:

— Hajnalka, tudja maga mi a boldogság?

A lány visszafordult nagy, nyílt tekintetével, aztán hirtelen, félig lehunyta a szemét s mintha egy titkot mondana el, inkább intette, mint mondta:

— Igen!

— Mondja, milyen az? — kérdezte a gróf.

— Hát a gróf ur nem tudja? — kérdezte a lány csodálkozva.

— Csak úgy sejtem. Hajnalka, olyan halványan sejtem; úgy álmodok róla néha; erről nekem csak álom van, az álmokból minden kitélik. Boldogságnak tartom azt, ha megtalálják egymást azok, a kik szeretik. Ha a férfi odanyujtja a kezét s azt mondja: Ha szeretsz, jöjj velem s a lány cdaadja a kezét s azt mondja: megyek! Aztán elmennek messze, a hol nem ismeri őket senki, talán rajtuk kívül nincs senki, vagy csak ők nem látják. A hol a patak csak szerelemből feoseg, a madár arról dalol, az erdő arról suttog. Más világ az! A hol nincs sem „enyém”, sem „tied”, minden a „mienk”; a hol minden verőfényes, sugaras s a pisztoly sűk csöve nem tud beszélni. Mert itt tud; nekem tud! Sokszor hallgattam már; én már jól értem mit beszél. Akárhogy csábit az örök nyugalom

fáradhatatlan törekvéseit Magyarország hathatósan előmozdította. Kormánykörökben azt hiszik, hogy az ellenzéknek esztörtökön nem fog sikerülni a kiegyezési provizoriumnak a bizottsághoz való utasítását megakadályozni.

Betöltetlen főispáni szék. A nógrádmezei főispáni állás beavatott körök szerint 6 hónapig betöltetlen marad. A főispáni teendőket Török alispán van megbízva.

A katolikus autonómiai kongresszus. A katolikus autonómiai kongresszus első ülésének, — mint a „Kel. Ért.” jelenti, néhány napnál többet aligha fog igénybe venni. Az igazoló bizottság megválasztása és a választások igazolásának megtörténte után a kongresszus előre láthatólag nagyobb számú bizottságot fog kiküldeni az autonómiai statutum javaslatának kidolgozása iránt, a mi mindenestre hosszabb időt fog igénybe venni. Remélik azonban, hogy e tervezet január hó közepéig elkészül, a mikor is a kongresszus érdemleges tanácskozásba fog bocsátkozhatni.

A protekció ellen. Wlassics Gyula kultuszminister példájára Erdély Sándor igazságügyminister is állást foglalt a protekció ellen. Leiratot intézett a budapesti törvényszékek elnökeihez, a melyben figyelmezteti a bírakat s a bírósági tisztviselőket, hogy a kinevezésnél és előléptetésnél csak a képességet és a hivatali minősítést nézi, a kik pedig protekcióhoz folyamodnak, azokat úgy fogja tekinteni, mint a kik saját képességükben nem bíznak. Ezt a leiratot a törvényszéki elnökök tegnap teljes ülésben publikálták.

HIREK.

Tájékoztató.

November 6. Könyvnyomdászok bálja.
November 15. Közigazgatási bizottsági ülés.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A megyés püspök utja. Desseffy Sándor megyés püspök tegnap dében titkára, Wittenberger Antal kíséretében Makóra utazott. A püspök onnan Budapestre, a püspöki konferenciára megy s csak e hó végén tér vissza Temesvárra.

A megyei telefon hálózat Nagy-Becskerek—nagy-szentmiklósi vonala rövid idő múlva elkészül. A vonal Becskerektől—Valkányig már

mal, olyankor megcsendül egy leánykacaj a lelkemben; olyan mint a maga kacagása; egy leányarcz lebben elém, olyan, mint a maga arca . . . és vissza száll a lelkem erre a világra, csak azért, hátha . . .

Megakadt a beszédben, a lány szinte hipnotizáltnan nézett rá. Néhány pillanatig halgatott; a férfi agyában ezer gondolat űzte egymást, de nem tudott szólni s a lánynak hevesen dobogott a szíve. Ijedten, mint egy kis madár s nem is gondolta, hogy a mit ő ebből a lázas szavakból megértett, egy kínosan vergődő lélek, egy szerelmes szív esdeklése. Azt hitte, hogy a gróf örökölt kapta az apjától a nagy vagyonhoz a tételyt is.

A férfi nem mert szólni, nem a messalianca eszméje tette rabbá, de hirtelen reménytelenség fogta el.

Messziről lódobogás hallatszott. A lány felugrott s mikor a nyárfa álléa végénél a fiatal ispán lóháton megjelent, a tenyeréből tölcserűt csinált s rákiáltott:

— Pistal!

A hang csengve áradt szót a csendes enyhe levegőben; a férfi s lovagostorával tréfásan szalutált, astán leugrott a lóról, a lány meg eléje futott.

Csak későn vette észre a gróft az ispán; savartan kösszönt, de ez mosolyogva üdvözölte és távozott.

Sötét suhogással szállt fel a Tardy-kastély tornyának ormára a nehéz fekete posztó lobogó. Tardy Pál ott feküdt a nehéz függönyök mögött, megmeveredett farkó arcával . . . ezen a világon mégis csak a revolver tötét csöve becsült neki a legtöbbit . . . a leánykacajág másnak szült.

teljesen készen van, a hátralevő részt pedig egy hó leforgása alatt biztosan kiépítik s átadják a forgalomnak.

Villamos vasut Szabadkáról Török Becsére. Ó Becséről írják a Sz. N.-nak, hogy egy budapesti gépgyár részvénytársaság Szabadkáról Török Becsére villamos vasutat akar építeni. A vállalat nagy költséggel járna, mert a terv szerint a Tiszát áthidalni kellene. A mérési munkálatok eszközésére a múlt héten két mérnök volt Ó Becsén. A vasut célja az, hogy Bácsmegyét közvetlen összeköttetésbe hozza Torontálmegyével.

Kitiltott lapok. A belügyminister újabbán ismét kiiltott két szerb lapot az országból államellenes irányuk miatt. A kitiltott lapok a Belgrádban megjelenő „Zelja” és „Kursula”. A belügyminister kitiltó rendelete alapján a kereskedelmi minister a két laptól a postai szállítás kedvezményét megvonta.

Czimbalomhangverseny. A mi derék primásunk, Rác Gyulának az öcsese, Rác Elek, czimbalom-művész, holnap esztörtökön este a Rózsa-szálló éttermében hangversenyt rendez. A jöhrü zenész bejárta Európának nagy részét s mindenütt dicsőséget szerzett a magyar muusikusoknak. Játszott ő a török szultánnak, kitől kitüntetés is kapott, továbbá József főherceg és Kóburg herceg, valamint sok más előkelőség előtt, kik valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak pompás játékáról. Holnapi hangversenyt a nagybecskereki közönség különös figyelmébe ajánljuk.

Harmincznég év múlva. Szentácziról beszélnek — Vasarhelyen. Egy susáni ember csontokat talált a földbe rejtve. Póka László alkaptáry dr. Háhn David orvossal megejtette az Ersek utcai ház udvarán a vizsgálatot. Egy méter mélységben feküdt egy teljesen korhadott emberi csontváz. Hossza 140 centiméter, de hiányzik a csontvázból a bokazület, mely mintegy 10 centimétert tehet ki. Dr. Háhn David beható vizsgálat után konstataálta, hogy az férficsontváz. Ruha vagy koporsó foszlányokat nem találtak a hulla körül s így csaknem teljesen bizonyos, hogy bűntény forog fenn, s hogy a gödör egy gyilkos ságnak áldozatul esett férfi csontvázat rejti. Dr. Berger Ferenc és dr. Szappanos Mihály is megvizsgálták a csontvázat s dr. Háhn David egyetemben megállapították, hogy a csontváz legalább is harmincz év óta fekszik a földben. Sokan vannak az idősebb emberek közül Vasarhelytől, kik emlékeznek még Lampel Ignác házalóra, ki az 1863 ik ősleges év alkalmával a susáni városrészben nyomtalanul eltűnt. Nagy port vert föl az esztörtök Lampel eltűnése. Evezig nem csillapult az igazságot s csak hosszú idő múlva felejtették el az öreg, összeesett 80 éves házaló zsidót. S ime most 34 év után, kiának a földből egy csontvázat s a körülmények azt állapítják meg, hogy az a csontváz az 1863 ban eltűnt Lampel házaló. A vizsgálat a legnagyobb erélytel és kitartással folyik. A gyilkos azonban el fogja kerülni a földi igazságszolgáltatás kezét, mivel ez az egész ügy, a szó bűntetőjogi értelmében véve, elévült.

Szocialisták Torontálmegyében. Megyénkben, különösen a magyar községekben, rémitően terjed a szocializmus, noha az intézők részéről teljes energiával törekednek annak ellensúlyozására száital, hogy munkával és vetőmaggal látják el a szegényebb néposztályt. Mint Kis Oroszról jelentik, ottan is felütötte fejét a szocializmus hydrája. Antal Antal lakásán tartották meg a minap a párt-szervezkedést mintegy 150—160 tag jelenlétében. A nép között folyik az aláírás a gyűjtő ivekre. A befolyt összeget Várkonyi István szocialista párt-szervezkötök küldték fel, a ki a kis orosz szocialisták részére nagy mennyiségű szocialis iratot küldött. — A csendőrség az iratok egy részét lefoglalta, de a legnagyobb része már szét volt osztva a nép között.

Szerbiai rablóbandák. Daczára a czaicsai pernek és a rablók elitéltetésének, az ország egyes vidékein mindig garázdálkodnak rablóbandák. Néhány nappal azelőtt több tagból álló rablócsapat Kragujevácz közelében kifosztott egy pópát és egy kereskedőt. Valóságos csodának tartják, hogy ép bírral szabadultak ki a rablók kezéből. Belgrád közelében Vlaszkópolje faluban egy több tagból álló családót támadtak meg és fosztottak ki. A család tagjai védekeztek, mire a rablók közülök hatot lemészároltak. A lövöldözés egy teljes óráig tartott. A család nak senki a szomszédok közül nem sietett segítségére. A lakosság az új kormánytól várja, hogy ezt a fonák közbiztonsági viszonyt megszünteti.

Erdekes házasság. Párisból táviratozák, hogy Porger bankár ismert szépségű leányát eljegyezte Borghese Lajos herceg másodszültött fia. Borghese herceg édes anyja született Apponyi grófnő, a menyasszony anyja pedig Wodianer leány és az egész család iszraelita. A menyasszony most Rómába utazott, hogy a pápánál kieszközölje lehető gyors megkeresztelését.

Szalutálni. A napokban közzétett felhívásunkra vonatkozólag tömegesen vesszük a hölgyek írásbeli nyilatkozatait. Eddig 71 urihölgy küldött ilyenemű szavazólapot a melyeken kivétel nélkül odanyilatkoznak a hölgyek, hogy szívesen vesszik az ismerős férfiak közönségét kalap leemelés nélkül. Nagyon természetes, hogy a férfiak annyival is inkább felmenthetik egymást kölcsönösen a kalapemelés által való közzetés alól.

Nagy tüzek. Triestből jelentik, hogy ott tegnap este a Garasaglia féle nagy borrhaktár leégett. A kár igen nagy. — Faikenauből távirják, hogy ott tegnap este 9 órakor a Butterhaide mellett tűz tört ki. Hatvan ház és számos melléképület elhamvadt. Sok ember hajléktalan lett.

Színház és irodalom.

Salvini Nagybecskereken. Említetük tegnap, hogy a jeles tragikus november 9., 10. és 11 én Nagybecskereken is fog vendégszerepelni. Peterdy igazgató értesítése szerint a helyáratat az érdekes előadások alkalmával csak 50%-kal emelik, azonkívül megemlítjük, hogy bérlők november 17-éig (délig) érvényesíthetik jogaikat. Előjegyzéseket a Mangold féle könyvkereskedés fogad el.

Az idegenszerűségek szótára. Wlassics Gyula minister felszólítására az Akadémia állandó szótár szerkesztő bizottságot szervezett. Az új Antibarbarust Tóth Béla bírták s a műnek az a feladata, hogy az idegen és idegen szerű szólások és szók helyébe jó magyar szavakat és szólásokat ajánljon.

A Magyar Kritika harmadik számában ismét sok és azpos bírálatot olvashatunk, ez alkalommal főkép tudományos munkákról. Munkácsi Bernát nyelvtudományi világitásba helyezi Zichy Jenőnek a Kaukásusról irt művét, Balassa dr. elemelőleg szól Berzevicy Albert előadásáról az ismeretterjesztést illetőleg, Lázár Béla, Haraszti Gyula Molière életrajzát, Moinár István Pap Davidnak az áltami várszámudásról irt művét bírálja stb. A tartalmas folyóirat előfizetési ára egy évre 5 frt, (kiadóhivatala Wasseleányi utca 31. szám alatt van).

A Magyar Nép Multja és Jelene. Ez a című annak a nagy két kötetes munkának, melyet Benedek Elek a magyar népszabadság, a jobbágyfelszabadulásának közeledő ötven éves fordulójára irt s melynek első füzetét e héten hagyta el a sajtót. A negyedrét alakú, erős papírosra nyomott könyv első füzeté a nagy melegséggel megirt Bevezetés után, melyben az egész munka érdekes tervezetét olvassuk, három fejezetet tartalmaz. Az elsőben a honfoglaló magyar életét rajzolja meg az író, a másodikban (Szabadok és nem szabadok) a különböző rendek és osztályok alakulását ismereti s úgy tér át a Kereszt és a bálványkudelmének eleven, drámai rajzára. Benedek, ki csak most fejezte be nagy ötkötetes munkáját, a magyar nép ezerévi meséköltését, e könyvben a föld népének történetét, a nemességgel való viszonyát s a felszabadulásért való erős küzdelmeit írja meg, mely küzdelmek közt különösen a Dózsa, a Péro féle, meg a Hora-és Klossa-lázadás igen érdekesek. Az első kötet 48-ig halad, mikor a népből nemzet lesz, s midőn a nemesség nem csak a jogokat osztja meg a néppel, de részt vesz a közterhekben is. A második kötet a ma élő nép életét rajzolja, a nép élet minden jelentősebb mozzanatát felölélvén, a bölcstől a sirig. A most megjelent első füzet után méltó érdeklődéssel várjuk a folytatás megjelensét. Ebben a füzetben számos igen sikerült illusztráció idézi vissza a magyar nép ezer év előtti életmódját, s csatolva van hozzá két hatásos műmelléklet is, az egyik (A szerzetesek szántani tanítják a népet), a magyar történelem első korából meríti tárgyát, a másik egy színes kép, Dudits Andor festménye után, egy megkapó jelenet: II. Rákóczy Ferenc bucsuja a néptől. A Magyar Nép Multja és Jelene füzetét két hetenkint jelennek meg, összesen 40 füzetben. Egy egy füzet ára 30 kr. A nagyérdemű s kiválóan időszertű munka megrendelhető a kiadó Athenacumnál és minden könyves boltban.

Táviratok.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 3-án.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délben ülést tartott, melynek egyetlen tárgyát a jövő ülés napirendjének megállapítása képezte.

Ülés végén Polónyi Géza interpellációt intéz a cukoradó-törvény életbelépése ügyében. Azt kérdezi a miniszterelnöktől, vajjon Ausztriában életbelépett-e a magyarnak megfelelő törvény és ha ez nem történt volna, alkotmányos eljárásnak tartja-e ezt a miniszterelnök.

Ezután Serbán interpellálta meg a miniszterelnököt, Jeszenszky miniszteri tanácsosnak sokat emlegetett román kitüntetés tárgyában.

A miniszterelnök holnap válaszol az interpellációra, mely szerint nem tartozik a képviselőházzal.

Végül Visontai Soma interpellált az osztrák jövedékadó ügyében.

Krisis Ausztriában.

Budapest, november 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Liberális körökben Badeni gróf bukását befejezett ténynek tekintik. Allitól megértették Badenivel, hogy csakis az ő személye áll utjában a provizorium létrejöttének s ő levonta ebből a következtetéseket. E hirt megerősíteni látszik az a körülmény is, hogy a király tegnap Gautschot hosszabb kihallgatáson fogadta.

Az Ugron-párt oszlása.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. táv.) Sima Ferencnek a pártból való kilépése nem keltett nagy feltűnést. Simának a szegvári kerületben tanúsított magatartása még jobban elmergesítette az eddigi feszültséget s így nem maradhatott más hátra, mint a kilépés. Sima kilépése folytán Bartha Miklós barátainak sikerült az utóbbit a most már 6 emberre leolvadott párt elnökségének megtartására bírni. Sima egyelőre nem lép be a másik 48-as frakcióba, hanem a „Függetlenség” című lapban készül nagyobb publicisztikai tevékenységet kifejteni. Szederkényivel felmerült becsületbeli ügye ez ideig nem nyert elintéztést.

A tőzsdéről.

Budapest, nov. 3. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat gyenge, vételkudv korlátozt, forgalom 35.000 mm. Az árak néhány krral emelkedtek. Kötetett;

Buza márcz.-április . . . 12.16—12.18
Tengeri 1898. máj.-juniusra 5.35—5.36
Zab márcz.-ápr. 6.45—6.47

Szerkesztői üzenetek.

Figyelmes szemlélő. Sose tessék olyan nagyon szörnyűködni. Tévedni emberi dolog s még a vidéki lapok levelezői is csak halandó emberek. De többet mondunk, nagyobb lapoknál is tévednek. Talán tetszett hallani a Bécsben megjelenő Neue Freie Presse bíráit. Ez egy naponta kétszer megjelenő, gondosan szerkesztett napilap. Főleg politikában „osinál” s mint mondják, igen jól értesült lap. És mégis, tessék elolvasni az október 31-én megjelent számot, nem kevesebb, mint öt helyreigazítást közöl egymás mellett. És talán meggyőzi Önt is, hogy a vidéken is szabad néha tévedni.

O. S. Minden hely be van töltve.

Kakas Márton. Mi sem szolgálhatunk az Önök utolsó lapjában csatált kritika szerzőjének nevével. Csak azt sajnálnók, ha a szóban forgó szerkesztőnk is ilyen istentelentül muszáj.

X. Y. Z. Az itt elterjedt betegségek nem életveszélyesek ugyan, de azért elég bajt csinálnak.

Zs. A közlemény péntekre várható.

Nyilttér.*

Tekintetes szerkesztő Ur!
Tisztelettel felkérem, hogy alábbi soraimat b. lapjába befogadni sziveskedjék.

Nyilatkozat.

Ismeretes már mindenki előtt, hogy a „Szerpsztvo” 79 ik számában engem galád módon léghől kapott álhírek felsorolásával megtámadt.

Most azonban nem az a szándékom, hogy ezen hírek valótlanosságát kimutassam, csak be akarom mutatni azon urakat, akik ezt rólam terjesztették.

Mindenekelőtt, mivel a kérdéses lapban megjelent cikk írója álnév alatt szerepelt, ezen lap felelős szerkesztőjét Dr. Ilijcs Sándort vontam felelősségre, ki nekem elégtételt adni nem mert, hanem a cikk írójával Terzin Zs. Zsivko helybeli kereskedőt nevezte meg. Segédeimet, Payka Vilmos és Bálint Géza urakat, kiknek ez uton is köszönetet mondok fáradozásukért, Terzin Zs. Zsivkohoz küldtem, hogy tőle nevemben elégtételt kérjenek, de ez „állására” hivatkozva lovagias elégtételt adni vonakodik.

Tehát olyan emberek ezek kik, ha sérteni kell, vakmerőek, — de ha a sértésért elégtételt kell adni, akkor — no de a n. é. közönség ítélte alá bocsátom ezen „szép” urakat.

Alexics Milenko.
joghallgató.

*Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

901-44

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabadalm. osztálysorsjáték 6 osztályában. Ezen sorsjáték 100.000 sorsjegyből áll, melyek közül 50.000 drb nyereménnyel húzzatik ki, tehát a sorsjegyek fele része nyer.

A nyeremények a következők:
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

Egy Millió
korona

(kor. 1,000,000)

	Korona
1 díj	600 000
1 nyer.	400 000
1	200 000
2	100 000
1	90 000
1	80 000
1	70 000
2	60 000
1	40 000
5	30 000
1	25 000
7	20 000
3	15 000
31	10 000
67	5 000
3	3 000
432	2 000
763	1 000
1238	500
90	300
31700	200
15650	170
130, 100, 85 és 40	50 000

nyerem. és díj, melyek összesen

13,160.000 koronát
tesznek ki.

Kerestetik jó karban levő

Zongora

jutányos árért.

Czím e lap kiadóhivatalában. 978-44

4599. sz. tkv. 1897.

994-1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság a Jovanov Pela most Markov Perané oppovai lakos, ugysis mint kisk. Jovanov Marina t. és t. gyámja által előterjesztett kérelem folytán 82 frt 14 kr. tőke, ennek 1895. évi ápril hó 30-tól járó 5% kamatai, továbbá 92 frt 86 kr. tőke, ebből 45 frt 43 kr. után 1895. évi ápril hó 30-tól, 45 frt 43 kr. után pedig 1896. évi ápril hó 30-tól járó 5% kamatok, s 13 frt 05 kr. eddigi költség, ugy nemkülönbben 24 frt tőke, 23 frt 45 kr. eddigi, 9 frt 65 kr. jelenlegi s a még felmerülő ár. költségek erejéig annak kielégítése végett az 1881: LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében s a 24 frtos követelést illetőleg a 156. §. figyelembe vételével Jovanov Lyuba és Szofia perlaszi lakosok ellen az ezen kir. bíróóság területén, Perlasz község határában fekvő és a perlaszi 859. sz. tkvi lapon foglalt:

1. 587. sz. ház és 400 □-öl bázhelyre 130 frt;
 2. 1 düllőbeli 124. hrsz. 1 hold 4964/7 □ öl szántóra 77 frt;
 3. 1 düllőbeli 124. hrsz. 1 hold 4964/7 □ öl szántóra 251 frt;
 4. 265. hrsz. 200 □-öl szőlőre 42 frt;
 5. 62 □-öl kertre 6 frt;
 6. 47. hrsz. 200 □ öl kertre 22 frt
- becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

Megjegyeztetik azonban, hogy ha az árverés csak a 24 frtos tőkekövetelés és járulékaiknak kielégítése végett tartatnék meg, ez esetben az I. düllőbeli 124. hrsz. 1 hold 4964/7 □ öl szántónak csupán Jovanov Lyubát megillető fele része 125 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett kerül árverés alá.

A nyilvános árverés ezen kir. tkvi hatóság hivatali helyiségében 1898. évi január hó 28-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkönyvi hivatalban mint a Perlasz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Az árverezni szándékozók kötelesek az ingatlan becsárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál, 1897. évi augusztus hó 4 én.

Tóth,
kir. aljbíró.

A nagykikindai járás főszolgabírájától.
8679. közig. szám. 1897

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött Bocsár községi jegyzői állás, mely 616 frt évi készpénzfizetés, szabad lakás, fűtés, 200 □ ölnyi házi kert és 3/4 hold pótkertből álló javadalmazással van ellátva választás utján betöltendő, lévén felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi november hó 15-éig ezen szolgabírói hivatalhoz benyujtsák.

Kelt Nagy-Kikindán, 1897. évi nov. hó 25 én.

Grób Béla,
főszolgabíró.

976-2.2

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Árverési hirdetmény.

Az alólírott m. kir. erdőigazgatóság írásbeli versenytárgyalás útján áruba bocsájtja a padurányi m. kir. erdőgondnok-sághoz tartozó Dubest község határában fekvő 307.6 kat. hold térfogatú 1896-1900. évi vágásterületek fakészletét tövön az erdőben az 1898-1900. évek alatt három egyenlő részletben való kihasználásra.

Még pedig: a II. vágássorozatban 184.9 kat. hold területen álló 4681 m.³ tölgy hasznofára, 23059 ürm.³ kemény hasábfára, 5741 ürm.³ kemény dorongfára és 6664 ürm.³ kemény galyfára becsült fatömeget és a III. vágássorozatban 122.9 kat. holdon álló és 2749 m.³ tölgy hasznofára, 19358 ürm.³ kemény hasábfára, 4429 ürm.³ kemény dorongfára és 3957 ürm.³ kemény galyfára becsült fatömeget.

A kikiáltási ár a II. vágássorozat 184.9 kat. holdjára nézve 25100 (huszonöt-ezeregyszáz) forintban, a III. vágássorozat 122.9 kat. holdjára nézve pedig 17600 hold (tizenhétézerhatszáz) forintban van megállapítva. Az ivenként 50 kr. bélyeggel ellátandó írásbeli zárt ajánlatokban világosan és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, a megajánlott vételár pedig az ajánlatban számjegyekkel és betűkkel is világosan kiírandó és az ajánlathoz a megajánlott vételár 10 (tíz) százalékat kitevő bánatpénznek akár készpénzben, akár elfogadható értékpapírokban az alólírott erdőigazgatóság házipénztárnál

Megjegyeztetik, hogy az egész fatömege avagy pedig az egyes vágássorozatok fatömegére külön-külön adhatók be ajánlatok, valamint, hogy utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak, végül, hogy az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban az alólírott erdőigazgatóságnál, valamint a padurányi m. kir. erdőgondnokságánál bármikor megtekinthetők.
Lugoson, 1897. évi okt. hó 40 án.
M. kir. erdőigazgatóság.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Tosits Tosa-féle „Fekete kakas“

vegyes kereskedést

a gabona-terén átvettem.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Rakicsics Sándor

Árverési hirdetmény s feltételek.

A perlaszi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Ollinger János ernesztházi lakos javára 6 frt 35 kr. tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 1-től járó 6% kamat 6 frt 30 kr. eddigi, 5 frt 85 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Szrematz Gyóka botosi lakos ellen az ezen kir. jbiróság területén, Bótos község határában fekvő és a botosi 863. sz. tkvi lapon foglalt:

1. I. dűllőbeli 145. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 309 frt;
2. 2. dűllőbeli 145. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 312 frt;
3. 3. dűllőbeli 145. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 331 frt;

4. 4. dűllőbeli 145. hrsz. 2⁰⁰⁰ hold I. oszt. kaszállóra 517 frt;
5. 250. hrsz. 200 □-öl kertre 45 frt;
6. 134. hrsz. 490 □-öl szőlőre 104 frt;
7. 665. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 280 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Bótos község házában 1897. évi december hó 29-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban, mint a Bótos községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1897. évi augusztus hó 31-én.

Tóth,
kir. aljásbiró.

Torontál vármegye bánlakai járás szolgabiróságától.
5812. szám. 1897. 960-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye bánlakai járás szolgabirósága az üresedésben lévő tolvádiai községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyit.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen 300 frt évi fizetés élvezetével egybekötött irnoki állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi foglalkozásukat igazoló okmányokkal kelletlenül felszerelt kérvényüket ezen szolgabirósághoz 1897. évi november hó 15-ig adják be.

Bánlakon, 1897. évi október hó 15 én.

Botta,
főszolgabiró.

Pályázati hirdetmény.

A nagytőszegi körszülésznöi állás, — melyhez N.-Tőszeg és Kis-Tőszeg községek tartoznak, elhalálozás folytán megüresedvén, ennek folytán arra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi november hó 15-ig hozzám nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Ezen állás következő javadalmazással van összekötve:

1. N.-Tőszeg községtől évi 45 frt 96 kr.
2. Kis-Tőszeg " " 44 frt 04 kr.

Összesen 90 frt készpénz, mely utólagos évnegyedi részletekben lesz kifizetve, és minden szülési eset után 1 frt díjazás. Vagyontalanok díjtalanul kezelendők.

Zsombolyán, 1897. évi október hó 22-én.

Fóris,
főszolgabiró.

Árverési hirdetmény.

Alólírott Schreiner Antal nbecskereki lakos ezennel közhírré teszem, hogy az általam bérben birt N. Becskerek városában lévő Pest szállodához címzett vendéglőben lévő összes kávéházi, korecsmái és szállodai berendezésemet és italokat 1897. évi nov. hó 5-én d. e. 9 órakor kezdődőleg készpénz fizetés ellenében nyilvános árverésen eladom.

989-2 2

Schreiner Antal.

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

Magyar királyi marhasó
métermázsánként 6 frt 90 kr.

841-52.21

Trachit törtkövek kövezésre.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgál minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együtt ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

19-56.1